

MIGRÁCIÓS KÖRKÉP

EURÓPA

(1) Frontex: 36 ezer fölé nőtt az illegális érkezések száma az első négy hónapban

Az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (Frontex) adatai szerint 36 100-ra nőtt az illegális határátlépések száma az EU külső határain 2021 első négy hónapjában. Ez egyharmados növekedést jelent az egy évvel korábbi időszakkal összevetve, amelynek okaként a koronavírus miatti alacsony bázist jelölik meg. Áprilisban négyszeres emelkedést regisztráltak éves alapon, megközelítve a 8 000 érkezést. Az élénkülésért több útvonal volt felelős. Tovább folytatódott a közép-mediterrán szakasz magas migrációs terheltsége: az olaszok négy hónap alatt 11 600 határátlépést könyveltek el, amely két és félszerese a tavalyinak, az érkezők jelentős része tunéziai és elefántcsontparti volt. Szinte főre pontosan ennyi határsértést számoltak a nyugat-balkáni útvonalon (többnyire szíreket és afgánokat), ahol éves alapon duplázódott a statisztika a január-április időszakban (április/április viszonylatban pedig 33-szoros (!) az emelkedés, egyértelműen a járvánnyal összefüggésben hozott intézkedések bázishatása miatt). A balkáni élénkülésre úgy került sor, hogy bár a görögök is komoly növekedéssel szembesültek áprilisban a bázishatás miatt, a négyhavi adat (4 800) közel 60%-os esést jelent 2020-al összevetve (továbbra is török és szír érkezőkkel elsősorban). Spanyolország 5%-os növekedést (3 200 határsértést) regisztrált a félszigeten január-áprilisban éves alapon, többségében afgán és marokkói érkezőkkel. A Kanári-szigeteken pedig négy hónap alatt 4 500 személy lépett partra, ami több mint duplája a tavalyinak, sokan közülük mali és marokkói állampolgárnak vallották magukat.

[FRONTEX]

(2) Ciprus vészhelyzetet jelentett a tömegével érkező migránsok miatt

Pénteken Nicos Nouris ciprusi belügyminiszter kijelentette, hogy a szigetországban vészhelyzet alakult ki a befogadóközpontokat elárasztó bevándorlók miatt. Múlt héten sokan érkeztek a szíriai Tarsusz kikötővárosból Ciprusra, ezért a miniszter az Európai Bizottsághoz fordult, mivel – elmondása szerint – a

befogadókapacitás kimerült. Ciprusra érkezett lakosságárányosan a legtöbb migráns az Európai Unióban az elmúlt négy évben, a menedékkérők az ország népességének mintegy 4 százalékát teszik ki.

[France24]

(3) Svédország: A bevándorlók továbbra is nemet mondanak a koronavírus elleni oltásokra

A svéd közegészségügyi hatóság április 29. óta közöl adatokat a lakosság átoltottságáról születési országok szerinti bontásban. A hetente frissülő statisztikából kiderül, hogy a bevándorlók – különösen az afrikai országokból származók – alacsonyabb arányban kérik a koronavírus elleni vakcinát. A 79 év feletti korosztály esetében a svédok 95%-a, az észak-afrikaiak 66%-a, az egyéb afrikai országokból származók 53%-a kapta meg az első oltást. Hasonlóan alakulnak az arányok a 65-79 éves és a 60-64 éves korosztályok tekintetében is. Megjegyzendő, hogy a COVID-19 miatti halálozás kockázata az Afrikában született emberek esetében 3,4-szer magasabb, mint a svédoknál. Az intenzív ellátást igénylő súlyos megbetegedés kockázata is ötször magasabb az afrikaiaknál a svédokhoz képest.

[Folkhälsomyndigheten és Sveriges Television]

(4) A vetlandai késes merénylet korábban Norvégiában adott be menedékkérelmet

Múlt hét pénteken kezdődött meg annak az afgán férfinak a tárgyalása, aki március 3-án késsel támadt járókelőre a dél-svédországi Vetlanda városában. A rendőrök megérkezéséig összesen hét embert sebesített meg, akik közül négyen életveszélyes állapotba kerültek. A svéd híradások szerint a férfi 22 éves és 2016 februárjában érkezett Svédországba menedékkérőként. A nyomozás során azonban kiderült, hogy ezt megelőzően a vádlott 2015 októberében menedékjogot kért Norvégiában egy olyan afgán útlevéllel, amely szerint 1988-ban született. A norvég menekültügyi hatóság elutasította a kérelmet, ezért a férfi Svédországban újra próbálkozott, ahol azt állította, hogy a Norvégiában bemutatott útlevél hibás és valójában 1999-ben született. A dublini rendelet értelmében a svéd hatóságoknak vissza kellett volna küldenie a férfit Norvégiába, de ehelyett ideiglenes tartózkodási engedélyt kapott Svédországban, amelyet később meg is hosszabbítottak.

[Dagens Nyheter]

(5) Dánia mégis hazahozza a dán állampolgárságú nőket és gyermekeiket a szír fogolytáborokból

A dán kormány egészen mostanáig kitartott azon álláspont mellett, hogy az Iszlám Államhoz csatlakozó dán nők a továbbiakban nem számíthatnak Dánia segítségére. Most azonban Mette Frederiksen kormánya mégis úgy döntött, hogy három dán állampolgárságú anyát és összesen 14 gyermeküket mégis hazahozza a szíriai

al-Hol és al-Roj táborokból. A fordulatot a dán vezetés azzal indokolja, hogy egy titkosszolgálati jelentés szerint a szóban forgó nőket és gyermekeiket biztonsági szempontból célszerűbb hazahozni, mert a foglyotáborokban maradván a radikálizálódásuk esélye. A bejelentés mögött azonban valószínűleg politikai megfontolás áll, hiszen a dán titkosszolgálat már korábban is készített hasonló értékelést a döntéshozók számára. Feltételezhető, hogy a szociáldemokrata kormány a nők és gyermekek hazahozatalát már hónapok óta szorgalmazó baloldali pártok nyomása miatt engedett. Azt egyelőre nem lehet tudni, hogy mikorra várható a dán állampolgárságú nők hazahozatala, de az biztos, hogy érkezésüket követően azonnal letartóztatják és vád alá helyezik majd őket.

[Danmarks Radio és Ekstra Bladet]

(6) A kibocsátó országok együttműködése is szükséges a migránsok önkéntes hazatéréséhez

A washingtoni Migration Policy Institute (MPI) elemzése szerint az EU-nak nagyobb hangsúlyt kellene fektetnie a kibocsátó országokkal való aktív együttműködésre, hogyha önkéntes hazatérésre akarja ösztönözni a migránsokat. A kitoloncolásra ítélt irreguláris migránsok gyors hazaküldése már évek óta foglalkoztatja az EU döntéshozóit, azonban az önkéntes hazatérés és a reintegráció támogatása csak nemrég került az uniós szintű politikai diskurzus homlokterébe. Az MPI elemzése felhívja a figyelmet arra, hogy a kibocsátó országoknak sokszor egyáltalán nem áll érdekében, hogy aktívan támogassák a kivándorolt migránsok tömeges hazatérését. Az elemzés szerint az EU-nak a különböző fejlesztési és támogatási pénzekért cserébe a migránsok hazatérésének aktív támogatását kellene kérnie a kibocsátó országoktól.

[Migration Policy Institute]

(7) Törökország migránsokkal kapcsolatos görög atrocitásokat jelentett

A török Védelmi Minisztérium görög hatóságok által, migránsokkal szemben elkövetett túlkapásokról számolt be. A beszámolók szerint a bevándorlókat a görög hatóságok megverték, majd a személyes dokumentumaik elvétele után illegálisan visszatoloncolták őket török területre. Egy másik eset során az illegális migránsokat élelem és okmány nélkül a Meriç folyó közelében hagyták, ahol a török biztonsági erők találták meg őket. Törökország korábban is több esetben vádolta meg Görögországot azzal, hogy sorsára hagyott migránsokat.

[The Daily Sabah és The Daily Sabah]

(8) Görög miniszterelnök: nem használhatók nyomásgyakorlásra a migránsok

Kyriakos Mitsotakis görög miniszterelnök szerint az Európai Uniónak óvatosnak kell lennie az olyan országokkal, amelyek a migránsokat az EU elleni politikai nyomásgyakorlásra kívánják felhasználni. A görög kormányfő a Frontex vezetőjével folytatott megbeszélést követően felszólította a török kormányzatot az illegális határátlépések meggátolására. Mitsotakis emellett arra kérte az ankarai kormányt, hogy vigyék vissza török területre azt a mintegy 1 500 migránst, akiknek kérelme elutasításra került.

[AP News]

(9) Jelentős az albán és koszovói kivándorlás

Egy, az albán társadalom migrációs adatait vizsgáló elemzés szerint 2011 és 2020 között összesen több mint 423 ezer személy, többségében fiatal hagyta el a balkáni országot. A visszatérőket leszámítva összesen 181 ezer személy maradt külföldön. A szakértők szerint a korábbi válságokhoz hasonlóan a jelenlegi járványhelyzet megoldódása után is megnövekedett albán migrációra kell számítani. Az egész Nyugat-Balkán migrációs adatait vizsgáló elemzések szerint a térségben Albánia és Koszovó a legtöbb migránst kibocsátó országok, elsősorban a rossz gazdasági helyzetüknek köszönhetően.

[Independent Balkan News Agency]

(10) 21 külföldi rendőr érkezett Szlovéniába, hogy segítsen a határvédelemben

21 rendőr érkezett Észtországból, Litvániából és Lengyelországból a horvát-szlovén külső schengeni határszakaszra, hogy segítsék szlovéniai kollégáikat az illegális migráció elleni határvédelmi feladatokban. A három európai ország rendőrtisztjei május 10-én érkeztek az országba, akiket Novo Mestóban üdvözölt Aleš Hojs szlovén belügyminiszter és Anton Olaj rendőrkapitány. Hojs korábban életbe szeretne volna léptetni a területi védelemről szóló törvény 37. (A) cikkét, amelyet azonban a Nemzetgyűlés leszavazott. A törvénycikk értelmében a hadsereg segítené a rendőrség munkáját a határvédelemben. „Jelenleg úgy tűnhet, ez egy fölösleges intézkedés, hiszen átmenetileg csökkent a migráció mértéke, azonban nem zárhatjuk ki, hogy nem alakul ki ugyanolyan helyzet, mint 2015-ben” – fogalmazott Hojs.

[InfoMigrants]

(11) 20%-kal nőtt az Északkelet-Olaszországba érkező migránsok száma idén

20%-kal növekedett az illegális bevándorlók száma az Északkelet-Olaszországban található Friuli Venezia Giulia régióban január 1. és május 10. között a tavalyi adatokhoz képest. „A számok a balkáni migrációs

útvonalon tapasztalható növekedésnek az eredményei” – jelentette ki Pierpaolo Roberti regionális tanácsos. Roberti kiemelte, hogy az illegális bevándorlás tényét az is bizonyítja, hogy ezek az emberek korábban már beléptek a schengeni övezet területére Szlovéniában, ám mégis Olaszországban nyújtják be először menedékkérelmüket. Roberti üdvözölte azt a döntést, miszerint több ország, így Lengyelország, Észtország, Litvánia, Németország és Ausztria is jelezte, segítenének a szlovén-horvát határmenti küzdelemben.

[InfoMigrants]

(12) Írország befogad 10 migránst Olaszországból

Írország beleegyezett, hogy 10 főt befogad Olaszországnak mindazon körülbelül 2 100 illegális bevándorlójából, akik a múlt héten érkeztek az olasz partokhoz. „Írország beleegyezett 10 bevándorló áttelepítésébe Olaszországból” – nyilatkozott az Európai Bizottság szóvivője az újságíróknak május 19-én. A múlt héten Olaszországba érkezett migránsok száma a partokra érkezett 2 100 fő mellett kiegészül további 400-zal, akik a hajóikon rekedtek, ám a Líbiában várakozó bevándorlók száma ennél lényegesen több.

[EUobserver]

AFRIKA

(13) Folytatódik a keresztényüldözés Burkina Fasóban

Dzsihádisták felkelők egy keresztelési szertartást támadtak meg Tin-Akoff városa közelében, mely során 15 embert mészároltak le. Az elmúlt hetekben több mint 17 000 civil menekült el lakóhelyéről a fokozódó erőszak miatt. A belső menekültek száma meghaladja az egymilliót Burkina Fasóban.

[AP News]

(14) Felerősödtek a szomáliai elleni támadások a Dél-afrikai Köztársaságban

Egyre több támadás éri a szomáliai bevándorlókat a Dél-Afrikai Köztársaságban. Január óta több tucat szomáliai bolttulajdonossal végeztek helyi bűnbándák tagjai. A leszámolások mögött az idegengyűlölet, illetve a védelmi pénzek körüli viták állnak.

[Hiraan]

(15) Fokozódni látszik a Nílus vízfelhasználása körüli vita

Erősödnek a viták a Nílus vizének felhasználása kapcsán. Ezt jelzi, hogy egyiptomi erők érkeztek Szudánba közös katonai gyakorlatra. A lépés figyelmeztetés Etiópia számára, amely júniusban Kairó és Kartúm beleegyezése nélkül készül feltölteni a Nagy Etióp Újjászületés Gát mögötti víztározót. A három ország között kirobbanó esetleges fegyveres konfliktus beláthatatlan következményekkel járna a térség több mint 300 millió lakosa számára.

[AP News]

(16) Meghalt a Boko Haram vezetője?

A héten több médiariport is megjelent arról, hogy a Boko Haram vezetője, Abubakar as-Sekau életét vesztette a 2016-ban a szervezetből kivált Nyugat-afrikai Iszlám Állam (ISWAP) fegyvereseivel vívott küzdelemben. A hírt egyelőre nem erősítette meg sem a nigériai haderő, sem az Egyesült Államok hírszerzése. A Boko Haram 2009 óta tartó felkelésében már közel 40 000 ember vesztette életét.

[VOA News]

KÖZEL-KELET ÉS ÉSZAK-AFRIKA

(17) Egyiptom 500 millió dollárral támogatja a Gázai övezet újjáépítését

Az egyiptomi elnök bejelentette, hogy Egyiptom 500 millió dollárral támogatja a Gázai övezet újjáépítését az izraeli bombázást követően. Az ENSZ adatai szerint a harcok következtében több mint 200 lakóegység semmisült meg vagy rongálódott meg súlyosan, több mint 200 ember veszítette életét, illetve mintegy 10 ezren menekültek el otthonaikból, akik csak korlátozottan férnek hozzá az alapvető szükségletekhez, például ételhez vagy ivóvízhez.

[Al-Monitor]

(18) Aggályok a szíriai elnökválasztások körül

Elnökválasztások kezdődnek Szíriában május 26-án. Bassár al-Aszad másodjára méretteti meg magát a háború 2011-es kitörése óta. 2014-ben a jelenlegi elnök a voksok 88,7%-ával kezdhetette meg harmadik 7 éves mandátumának kitöltését. Ahogy akkor, a választások tisztasága és legitimitása körül most is számos aggály merült fel. A megmérettetés előtt 46 jelölt indulását utasították vissza, így Aszad két, a kormány által jóváhagyott jelölttel szemben indul. Egyikük a korábbi parlamenti ügyek minisztere Abdullah Salloum Abdullah, a másik pedig Mahmud Ahmad Marei, az egyik lojalista-ellenzéki törpepárt vezetője. Az érvényben lévő törvények szerint ugyanis nem indulhat az elnökségért olyan, akinek külföldi a házastársa, akinek a szíriai mellett más állampolgársága is van, illetve aki az elmúlt 10 évben huzamosan élt az országon kívül. Utóbbi kitétel miatt a külföldön élő ellenzékiek eleve ki vannak zárva a megmérettetésből. A külföldön élő szíreknek május 20-án nyíltak meg az urnák. Az EU tagállamai közül Ausztriában, Belgiumban, Csehországban, Franciaországban, Lengyelországban, Romániában, Svédországban szavazhattak, míg Németországban, ahol 800 ezer és Törökországban, ahol 3,5 millió szír menekült él, nem nyíltak meg az urnák. Hasonlóképp nem szavazhat az a 4,1 millió ember sem, aki Szíriának az Aszad ellenőrzésén kívül eső területeken él. Helyi jelentések szerint Libanonban, ahol közel 1,5 millió szíriai menekült él, Aszad libanoni szövetségese, a síita Hezbollah tömegével kényszerített Beqaa völgyben élő szír menekülteket arra, hogy menjenek el hazájuk helyi kirendeltségére és adják le voksukat a jelenlegi elnökre. Közben a keresztény nacionalista Libanoni Erők szimpatizánsai botokkal és kövekkel támadtak olyan szírekre, akik Aszadot ábrázoló plakátokkal vonultak szavazni. Az 5,5 milliós országban súlyos társadalmi feszültségeket okoz a szíriai menekültek jelenléte. Sokan az országot sújtó gazdasági válság miatt is őket okolják.

[Al-Jazeera]

(19) A múlt héten is folytatódtak a tengeri átkelések Észak-Afrika felől Európa fel

Továbbra is sokan próbálnak átkelni a tengeren Észak-Afrikából Európába. A különböző beszámolók szerint az útra kelők többsége marokkói, bangladesi és szubszaharai. Újabb hajóserencsétlenség is történt, amelyben legkevesebb 50 illegális bevándorló fulladt bele a Földközi-tengerbe.

[AP News]

NEMZETKÖZI SZERVEZETEK

(20) UNICEF: A tiszta víz hiánya jóval halálosabb, mint az erőszak a háború sújtotta országokban

Az UNICEF múlt héten közzétett jelentésében arra hívja fel a figyelmet, hogy a világ konfliktuszónáiban található víz- és szennyvízkezelő létesítmények ellen elkövetett támadások gyermekek millióinak életét veszélyeztetik a világon, és sokkal nagyobb veszélyt jelentenek, mint maga az erőszak. A jelentés kilenc országra összpontosít, ahol becslések szerint mintegy 48 millió embernek van szüksége biztonságos víz- és higiéniai szolgáltatásokra, például Irakban, Jemenben és Szudánban. A víz- és higiéniai szolgáltatások védelme kritikus tényezőnek bizonyul a gyermekek millióinak túlélése szempontjából. A nemzetközi szervezet jelentése megállapította, hogy az 5 évnél fiatalabb gyermekek 20-szor nagyobb eséllyel halnak meg hasmenéses megbetegedések miatt, mint erőszaknak köszönhetően. Komoly problémát jelent továbbá, hogy a családoknak hosszú utat kell megtennie a tiszta ivóvízért, ami sebezhetővé és könnyű célponttá teszi őket.

[UN News]

(21) Az ENSZ a bangladesi rohingya menekülteket segíti a befogadó ország kormányával közösen

Banglades legnagyobb menekülttáborában közel 900 000 rohingya menekült él, akik a Mianmarban évtizedek óta tartó szisztematikus megkülönböztetés és célzott erőszak miatt hagyták el otthonaikat és kerestek menedéket. Az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága és a Nemzetközi Migrációs Szervezet a bangladesi kormány vezetésével múlt héten elindította 943 millió dolláros reagálási tervét, amelynek legfőbb célja a rohingya menekültek méltóságának és jólétének megőrzése és elősegítése, valamint a befogadó közösségek támogatása. Az igények kielégítését számos kihívás nehezíti, többek között a COVID-19 járvány, amely a menekültközösség számára fokozott sebezhetőséget jelent. Nagyobb kihívást jelent azonban a mianmari határon átívelő válság és politikai instabilitás, amely újabb és újabb embertömegeket készítet lakóhelye elhagyására.

[UN News]

(22) ENSZ: Szíriában minden 10 év alatti gyermek addigi életét egy konfliktus sújtotta országban élte

„Szíriában minden 10 év alatti gyermek addigi életét egy konfliktus sújtotta országban élte. Nem ismernek mást, csak háborút” – mondta Virginia Gamba, az ENSZ gyermekekért és fegyveres konfliktusokért felelős különleges képviselője. Az ENSZ szakértője hozzátette, hogy „az erőszaknak, az alapvető jogaik megsértésének, a visszaéléseknek, valamint a hatalmas stressznek való ilyen hosszan tartó kitettség drámái

következményekkel jár”. Szíriában az elmúlt években a gyermekekkel szemben elkövetett súlyos jogsérelmek közül a leggyakoribb a gyilkosság, a bántalmazás, valamint a besorozás. Az ENSZ frissen kiadott jelentése szerint 2018 és 2020 júniusa között legalább 2 700 gyermek vált a háború közvetlen áldozatává, és több mint 1 400 gyermeket soroztak be, hogy Líbiában harcoljanak. A jelentés által tárgyalt időszakban csaknem 236 támadást hajtottak végre iskolák, és 135-öt egészségügyi intézmények ellen. A nemzetközi szervezet képviselője aláhúzta, hogy a konfliktuszónákban élő gyermekek számára segítséget kell nyújtani a reintegráció, a mentális fejlődés, az oktatáshoz és egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés, valamint a biztonság tekintetében.

[UN News]

AMERIKA

(23) Több tízmillió euróval támogatja az Európai Unió a venezuelai migrációs krízis kezelését

Az EU Trinidad és Tobago-i képviselete közleményt adott ki, miszerint 2022. március 31-éig 2,7 millió eurót biztosít 6 közép- és dél-amerikai országnak a venezuelai bevándorló gyermekek helyzetének javítására, az UNICEF-fel együttműködve. Ezenkívül két másik, 3 éves időtávú programot is finanszíroznak: az egyik a koronavírus venezuelai bevándorlókat ért negatív hatásainak enyhítését célozza Trinidadon (ebben a helyi Vöröskereszt és Hollandia lesz az EU partnere), a másik a helyi társadalmak vonatkozásában a bevándorlókkal való szolidaritás erősítését szolgálja majd 6 országban 16 millió euró felhasználásával (ebbe az ENSZ Habitat, az UNHCR és az IOM segít majd be).

[Jamaica Observer]

(24) Továbbra is súlyos probléma a migráns gyermekek elhelyezése az USA-ban

2021 februárja óta folyamatosan növekszik a migrációs nyomás az Egyesült Államok déli határán. A nagyszámban érkező, kísérő nélküli kiskorú migránsok március végére túlterhelték a határőrség komplexumait. A demokrata Joe Biden az Egészségügyi és Szociális Minisztérium által fenntartott, migráns gyermekeknek szánt, vészhelyzeti menedékhelyek gyors felhúzásával kívánta megoldani a helyzetet, április végén pedig fontos győzelemként ünnepelte, hogy a kiskorúak túlnyomó részét sikerült áthelyezni a határőrség celláiból. Ugyanakkor minden jel arra mutat, hogy a migráns gyermekek ellátása továbbra is súlyos problémát jelent a szövetségi kormánynak. Az átmeneti menedékhelyek színvonala sokszor messze elmarad az állandókétól, beszámolók szerint a migráns gyerekek olykor napokig nem tudnak fürdeni, vagy nem kapnak tiszta ruhát. Dallasban pedig egy rendezvényközpont hatalmas koncerttermében 2 000 kamaszkorú migránst zsúfoltak össze táborigyákokon. Az Egészségügyi és Szociális Minisztérium által fenntartott ideglenes menedékhelyeket csak rövid távú tartózkodásra tervezték, azonban a gyermekeknek jellemzően legalább egy hónapot kell eltölteniük ezekben a központokban, mielőtt szponzorokhoz kerülnének. Mindeközben továbbra sem enyhül az USA déli határán a migrációs nyomás.

[The New York Times]

ÁZSIA

(25) Ismét több mint 8 000 család kényszerült lakóhelye elhagyására Afganisztánban

Az afganisztáni Menekültügyi és Hazatelepítési Minisztérium közlése szerint legalább 5 tartományban (Baghlan, Helmand, Kunduz, Kandahar és Laghman) több mint 8 000 családot kényszerített lakóhelye elhagyására a kormányerők és a tálibok között fokozódó erőszak. A Minisztérium szerint a lakóhelyüket elhagyni kényszerült családok nem találnak menedéket, valamint az oktatás, az egészségügyi szolgáltatások és más alapvető szolgáltatások hiányával vagy hozzáférhetetlenségével szembesülnek. A kormány ígéretet tett a lakóhelyüket elhagyni kényszerült családok igényeinek kielégítésére.

[TOLO News]